

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

Instituția de învățământ superior	Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava
Facultatea	Facultatea de Litere și Științe ale Comunicării
Departamentul	Departamentul de Limbi și Literaturi Străine
Domeniul de studii	Filologie
Ciclul de studii	Masterat
Programul de studii/calificarea	<i>Teoria și practica traducerii</i>

2. Date despre disciplină

Denumirea disciplinei	ASPECTE SOCIO-FUNCȚIONALE ALE LIMBII. TRADUCEREA DIN PERSPECTIVA REGISTRELOR DE LIMBĂ				
Titularul activităților de curs	Conf. univ. dr. Simona-Aida MANOLACHE				
Titularul activităților aplicative	Conf. univ. dr. Simona-Aida MANOLACHE				
Anul de studiu	I	Semestrul	2	Tipul de evaluare	Examen
Regimul disciplinei	Categorია formativă a disciplinei DSI – Discipline de sinteză; DAP – Discipline de aprofundare				DSI
	Categorია de opționalitate a disciplinei: DI - impusă, DO - opțională, DF - facultativă				DI

3. Timpul total estimat (ore alocate activităților didactice)

I a) Număr de ore, pe săptămână	3	Curs	2	Seminar	1	Laborator	-	Proiect	-
I b) Totalul de ore (pe semestru) din planul de învățământ	42	Curs	28	Seminar	14	Laborator	-	Proiect	-

II. Distribuția fondului de timp pe semestru	ore
II.a) Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe	20
II.b) Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren	41
II.c) Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri	20
II.d) Tutoriat (consultații)	-
III. Examinări	2
IV. Alte activități (precizați):	

Total ore studiu individual II (a+b+c+d)	81
Total ore pe semestru (Ib+II+III+IV)	125
Numărul de credite	5

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

Curriculum	•
Competențe	• De preferință, nivelurile C1 de cunoaștere a limbii franceze și C2 pentru limba română (așa cum sunt ele definite în documentele europene), atinse datorită celor 15 ani de studii premergători masteratului.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

Desfășurare a cursului	• Sală de curs echipată cu videoproiector, calculator, conexiune la Internet
Desfășurare aplicații	Seminar • Sală de seminar echipată cu videoproiector, calculator, conexiune la Internet

6. Competențe specifice acumulate

Competențe generale/profesionale	CG1 – Respectă standarde de calitate în traducere. CG3 – Traduce diferite tipuri de texte. CG5 – Efectuează adaptarea cultural-lingvistică a textelor. CG7 – Îmbunătățește textele traduse.
Competențe specifice/transversale	CS1 – Gândește în mod creativ.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea competenței masteranzilor de a traduce și de a evalua traduceri, individual sau în colaborare, din perspectiva respectării registrelor de limbă, în mod creativ și în deplină concordanță cu etica profesională (CG1, CG3, CG5, CG7, CS1).
	<ul style="list-style-type: none"> • Identificarea de către masteranzi în texte/discursuri a trăsăturilor specifice diverselor registre de limbă (literar, argotic) din limba franceză și descrierea lor cu ajutorul metalimbajului adecvat, în vederea adaptării cultural-lingvistice a textelor/discursurilor în română (CG5, CS1); • Familiarizarea masteranzilor cu utilizarea metalimbajului specific traductologiei în vederea analizării și comparării diverselor traduceri publicate (franceză-română), din punctul de vedere al respectării registrelor de limbă, în vederea îmbunătățirii traducerilor respective (CG1, CG7); • Însușirea de către masteranzi a diverselor metode și procedee de traducere și punerea acestora în aplicare pentru traducerea unor texte (în special literare) cu respectarea standardelor de calitate (CG1, CG3, CG5); • Identificarea unor soluții creative (de aplicat individual sau în grup) pentru traducerea unor diverse tipuri de texte într-un timp rezonabil (CG3, CS1).

8. Conținuturi

Curs	Nr. ore	Metode de predare	Observații
1. Introducere: prezentarea disciplinei, a strategiilor de lucru și de cercetare, a criteriilor și formelor de evaluare	2	expunere, explicație, negociere constructivă;	Se va utiliza ca document fișa disciplinei.
2. Particularități ale textului scris și ale traducerii sale. Genuri de texte/tipuri de discurs. Criterii de analiză (ortografic morfologic, sintactic, pragmatic, lexical, stilistic)	2	expunere cu secvențe interactive; actualizare a unor concepte prin analiză de texte și dezbateri;	Se vor folosi ca suport câteva texte redactate în limba română, apoi texte în franceză, diferite ca gen (fragmente de roman, eseuri, benzi desenate, articole de presă, manuale tehnice, etc.), dar cu o temă comună (de exemplu, „vestimentația”).
3. Variațiile lingvistice (diacronice, diatopice, diafaze, diastratice). Normă și uz	2	problematizare; expunere interactivă; explicare prin definire, exemplificare, ilustrare, analogie, repetiție; vizionare și analizare de documente autentice;	Vor fi exploatate două filme, văzute anterior de masteranzi: <i>My fair lady</i> și <i>L'école pour tous</i> .
4. Registru, nivel, stil: abordări și definiții	2	brainstorming; expunere interactivă, explicare prin definire, exemplificare, ilustrare, analogie, repetiție;	Cursul se va baza pe activitatea de documentare realizată de studenți (lectura și sintetizarea în colaborare a unor articole științifice din <i>Palimpsestes</i> 10).
5. Nivelurile de analiză a textelor (fonetic, morfologic, sintactic, pragmatic, lexical, stilistic) din perspectiva registrelor de limbă	2	expunere interactivă, explicare prin definire, exemplificare, ilustrare, analogie, repetiție; traducere	Cursul se va baza pe observarea unor texte din corpus, exploatându-se activitatea de cercetare realizată de studenți (parcurgerea unor pagini din bibliografie – de exemplu din Henri Boyer, <i>Introduction à la sociolinguistique</i> –, formularea unor întrebări, stabilirea unor concepte-cheie)
6. Registrul literar: trăsături specifice în limba franceză	2	expunere interactivă, explicare prin definire, exemplificare, ilustrare, analogie, repetiție;	Vor fi exploatate texte din corpus (Albert Camus).
7. Problematika traducerii registrului literar: identificarea elementelor caracteristice și a strategiilor adecvate de traducere	2	expunere interactivă, explicare prin definire, exemplificare, ilustrare, analogie, repetiție; traducere	Vor fi exploatate texte din corpus (Marguerite Yourcenar).

8. Registrul literar: dificultăți de traducere din franceză în română. Responsabilitatea traducătorului	2	expunere interactivă, explicare prin definire, exemplificare, ilustrare, analogie, repetiție; traducere	Cursul se va baza pe compararea unor traduceri în română ale aceluiași text scris în franceză (Marcel Proust).
9. Registrul argotic: trăsături specifice în limba franceză	2	expunere interactivă, explicare prin definire, exemplificare, ilustrare, analogie, repetiție; traducere	Vor fi exploatate texte din corpus (Josiane Balasko).
10. Problematika traducerii registrului argotic: identificarea elementelor caracteristice și a strategiilor adecvate de traducere	2	expunere interactivă, explicare prin definire, exemplificare, ilustrare, analogie, repetiție; traducere	Vor fi exploatate texte din corpus. (L.F. Céline)
11. Registrul argotic: dificultăți de traducere din franceză în română	2	expunere interactivă, explicare prin definire, exemplificare, ilustrare, analogie, repetiție; traducere	Vor fi exploatate texte din corpus. (San-Antonio)
12. Problematika traducerii registrului familiar: identificarea elementelor caracteristice și a strategiilor adecvate de traducere.	2	expunere interactivă, explicare prin definire, exemplificare, ilustrare, analogie, repetiție; traducere	Vor fi exploatate texte din corpus (Georges Simenon) și documente video (<i>Le Petit Nicolas, Tout ce qui brille</i>)
13. Problematika traducerii registrului standard: identificarea elementelor caracteristice și a strategiilor adecvate de traducere. Dificultăți de traducere din franceză în română	2	expunere interactivă, explicare prin definire, exemplificare, ilustrare, analogie, repetiție; traducere	Vor fi exploatate texte din corpus (Paul Bocuse).
14. Concluzii: Textul literar și eclectismul registrelor de limbă în traducere	2	sintetizare interactivă pe bază de hartă conceptuală.	Vor fi exploatate texte din corpus (Muriel Barbery).

Bibliografie

1. Ballard, Michel, 2004, *Correct/incorrect*, Arras, Artois Presses Université.
2. Ballard, Michel, 2001, *Le nom propre en traduction*, Paris, Ophrys.
3. Bensimon, Paul; Coupaye, Didier (dir.), 1996, *Palimpsestes 10. Niveaux de langue et registres de la traduction*, Paris, Presses de la Sorbonne Nouvelle.
4. Boyer, Henri, 2001, *Introduction à la sociolinguistique*, Paris, Dunod.
5. Calvet, Louis-Jean, 2017, *La sociolinguistique*, Paris, Que sais-je?.
6. Calvet, Louis-Jean, 2024, *Pour en finir avec la sociolinguistique*, Limoges, Éditions Lambert Lucas.
7. Cristea, Teodora, 1998, *Stratégies de traduction*, București, Editura Fundației „România de mâine”.
8. Foufelle, Dominique, 2022, *Le petit livre des expressions familières*, Vanves, Hachette Pratique.
9. Guennec, Catherine, 2014, *L'argot pour les nuls*, Paris, Éditions First.
10. Guidère, Mathieu, 2016 (3e édition), *Introduction à la traductologie. Penser la traduction: hier, aujourd'hui, demain*, Louvain-la-Neuve, De Boeck Supérieur, III 22161.
11. Manolache, Simona-Aida, 2006, *De l'anaphore et de la cataphore en français et en roumain*, Suceava, Editura Universității Suceava.
12. Manolache Simona-Aida, 2007, „Observații asupra traducerii numelor proprii”, *Analele Universității „Ștefan cel Mare” Suceava*, Seria Filologie, A. Lingvistică, Tomul XIII, nr. 2/2007, Editura Universității din Suceava, pp. 149-156.
13. Manolache, Simona-Aida, 2019, „Faire apprendre à traduire dans le respect des niveaux de langue” in Cristiana-Nicola Teodorescu, Daniela Dinca, *La traduction: Theories, pratiques, formations*, Craiova, Editura Universitaria, 2019, pp. 175-184.
14. Manolache, Simona-Aida, 2019, „Traducerea Memoriilor lui Hadrian sau traducerea drept corpus pentru studii lingvistice / La traduction des Mémoires d'Hadrien ou la traduction comme corpus pour l'étude linguistique”, in *Atelier de traduction*, Numéro hors série, Suceava, pp. 313-318.
[http://www.usv.ro/fisiere_utilizator/file/atelierdetraduction/arhive/2019/no_hs/29_%20Simona-Aida%20Manolache%20\(Romania\)%20-%20Traducerea%20Memoriilor.pdf](http://www.usv.ro/fisiere_utilizator/file/atelierdetraduction/arhive/2019/no_hs/29_%20Simona-Aida%20Manolache%20(Romania)%20-%20Traducerea%20Memoriilor.pdf)
15. Reiss, Katharina, 2009, *Problématiques de la traduction*, Viena, Economica: Anthropos.
16. Yaguello, Marina, 2018, *Les mots et les femmes: Essai d'approche sociolinguistique de la condition féminine*, Paris, Payot.

Dicționare imprimate și electronice

www.larousse.fr; www.linternaute.fr; <https://www.cnrtl.fr/>

Caradec, François, Pouy, Jean-Bernard, 2017, *Dictionnaire du français argotique et populaire*, Paris, Larousse.

Colin, Jean-Paul; Mével, Jean-Pierre; Leclère, Christian, 2010/2019, *Le dictionnaire de l'argot et du français populaire*, Paris, Éditions Larousse.

Dumitrescu, Dan, 1998, *Dicționar de argou francez-român*, București, Teora.

Corpus (extrase):

*** 2007, *Astérix et ses amis. Hommage à Albert Uderzo*, Paris, Editions Albert René.

Balasko, Josiane et al., 1986/2012, *Le père Noël est une ordure*, Paris, Pocket, Actes Sud.

Bocuse, Paul, 2011, *Paul Bocuse dans votre cuisine*, Paris, Flammarion.

Corbin, Alain; Courtine, Jean-Jacques; Vigarello, Georges, 2007, *Istoria corpului*, București, Editura Art.

Barbery, Muriel, 2006, *L'élégance du hérisson*, Gallimard (*Eleganța ariciului*, în traducerea lui Ion Doru Brana, 2016, București, Nemira, Babel).

Proust, Marcel, *A la recherche du temps perdu. Du côté de chez Swann. Combray* (în franceză și în traduceri lui Vladimir Streinu – București, Editura pentru Literatură Universală, Colecția Meridiane, 1968 -, Radu Cioculescu - București, Editura pentru Literatură, Biblioteca pentru toți, 1968 – și Irina Mavrodin – București, Editura Univers, 1987).

San-Antonio, 1977, *Chérie, passe-moi tes microbes !*, Paris, Fleuve Noir.

Simenon, Georges, 1967, *Le voleur de Maigret*, Paris, Presses de la Cité (*Maigret și hoțul de buzunare*, în traducerea lui Nicolae Constantinescu, 2013, Iași, Polirom).

Yourcenar, Marguerite, 1974, *Mémoires d'Hadrien*, Paris, Gallimard, (première édition Plon, 1958), pp. 55-59, chapitre *Varius multiplex multiformis*; (în franceză și în traducerea lui Mihai Gramatopol, București, Editura Cartea Românească, 1983).

Diverse texte de specialitate (extrase din tratate științifice, manuale, prospecte, etc.)

Filme : *L'école pour tous* (Eric Rochant, 2006), *My fair lady* (George Cukor, 1964), *Tout ce qui brille* (Géraldine Nakache, Hervé Mimran, 2010)

Documente video: Coluche https://www.youtube.com/watch?v=72oCaN_kwhg.

Aplicații (Seminar / laborator / proiect)	Nr. ore	Metode de predare	Observații
1. Registrele de limbă în limba franceză contemporană. Textele specializate și operele literare (observarea și analizarea registrelor în diverse texte, filme, cântece)	2	lectură, audiere/vizualizare de documente, observație, descoperire dirijată, analiză, traducere, brainstorming, problematizare, comparare a traducerilor publicate, dezbateri, exerciții lexicale și gramaticale, redactare de traduceri	Se vor citi/viziona/audia, analiza, traduce și compara documente în limba franceză (inclusiv texte ale unor cântece), apoi variante de traducere a aceluiași text în limba română. Se vor traduce și tehnoredacta diverse texte, individual sau în colaborare, subliniindu-se particularitățile ce pot fi identificate în textele respective din punctul de vedere al registrelor de limbă.
2. A traduce texte respectând registrul literar/academic: Expresii referențiale. Exprimarea timpului. <i>Corpus</i> : Albert Camus, Marguerite Yourcenar, Jean-Paul Sartre	2		
3. A traduce texte respectând registrul literar/academic: Figuri de stil. Polifonia <i>Corpus</i> : Gustave Flaubert, Marcel Proust	2		
4. A traduce texte respectând registrul argotic. Derivarea, compunerea, abrevierea. <i>Corpus</i> : L.F. Céline, Michel Houellebecq	2		
5. A traduce texte respectând registrul argotic. Despre verlan în traducere. <i>Corpus</i> : San-Antonio, Quentin Leclerc	2		
6. A traduce texte respectând registrul familiar. Familiar/popular/arhaic/dialectal. <i>Corpus</i> : Georges Simenon, Muriel Barbery	2		
7. A traduce texte respectând registrul standard <i>Corpus</i> : prospecte, pliante, publicitate online	1		
Concluzii: Dificultăți ale traducerii în respectul registrelor de limbă. Strategii de traducere: împrumutul, calcul, parafraza, transpunerea, modularea, echivalența, adaptarea. <i>Corpus</i> : Molière, Arno Camenisch	1		
Bibliografie și corpus			
1. Cristea, Teodora, 2000 (ed. a 2-a), <i>Stratégies de traduction</i> , București, Editura Fundației „România de mâine”.			
2. Doillon, Albert, 2010, <i>Dictionnaire de l'argot</i> , Paris, Robert Laffont (coll. Bouquins).			

3. Guidère, Mathieu, 2016 (3e édition), *Introduction à la traductologie. Penser la traduction: hier, aujourd'hui, demain*, Louvain-la-Neuve, De Boeck Supérieur.

Corpus (extrase din):

Camenisch, Arno, 2012, *Derrière la gare*, Lausanne, Éditions d'en bas (traduit de l'allemand par Camille Luscher).
 Camus, Albert, 1957, *Discours de réception du prix Nobel*, <https://www.youtube.com/watch?v=M5QD-32MCv4>.
 Céline, Louis-Ferdinand, 1936/1952, *Mort à crédit*, Paris, Gallimard, și *Moarte pe credit*, în traducerea Mariei Ivănescu, București, Nemira, 2005.

Flaubert, Gustave, 1857, *Madame Bovary*, <http://beq.ebooksgratuits.com/vents/Flaubert-Bovary.pdf>.

Houellebecq, Michel, 2015, *Soumission*, Paris, Flammarion.

Leclerc, Quentin; Pimpant, Michel, 2014, *Les boloss des belles lettres. La littérature pour tous les waloufs*, Paris, J'ai lu.

Molière, 1659, *Les précieuses ridicules*, <https://bibliothequenumerique.tv5monde.com/livre/120/Les-Precieuses-ridicules>

Sartre, Jean-Paul, 1964, *Les mots*, Paris, Gallimard.

Simenon, Georges, 1967, *Le voleur de Maigret*, Paris, Presses de la Cité; *Maigret și hoțul de buzunare*, în traducerea lui Nicolae Constantinescu, 2013, Iași, Polirom.

Yourcenar, Marguerite, *Discours de réception à l'Académie française*.

Cântece: Roméo Elvis, *Lénita*; Renaud, *Laisse béton*, Kamini: *Marly-Gaumont*; Diam's: *Ma France à moi*.

Filme : *L'école pour tous* (Eric Rochant, 2006).

Documente video/audio:

Florence Foresti, *On n'est pas couché*, https://www.youtube.com/watch?v=ygqx_ljnBc4

Jean Rochefort, *Les boloss des Belles Lettres*, <https://www.youtube.com/watch?v=16ubmu7qbJc>

Fragmente din podcastul *Par Jupiter*, <https://www.franceinter.fr/emissions/par-jupiter/par-jupiter-du-mercredi-27-octobre-2021>

Înregistrări din vlogul *Rigolo*, <https://www.youtube.com/watch?v=4ZQHUKweuNM>

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Cursul și seminarul sunt compatibile cu activitățile desfășurate în alte universități europene. Conținuturile disciplinei permit dezvoltarea competențelor impuse de angajatorii specifici domeniului traducerii literare (edituri, instituții culturale, centre de cercetare), asigurând în același timp formarea competențelor de cercetare necesare unei pregătiri ulterioare la nivel de doctorat în traductologie.

10. Evaluare

Tip activitate	Criterii de evaluare	Metode de evaluare	Pondere din nota finală
Curs	<ul style="list-style-type: none"> Atitudinea pozitivă și participarea activă, creativă, la cursuri (CS1). Identificarea unor soluții creative de îmbunătățire, din punct de vedere sociolingvistic și cultural, prin retraducere, a unor traduceri existente (CG1, CG3, CG7, CS1) 	Evaluare pe parcurs : Observația sistematică Evaluare finală: Probă scrisă, urmată de verificarea orală a gradului de îndeplinire a cerințelor în lucrarea scrisă. (1. analizarea unei traduceri publicate a unui text și formularea unor propuneri de îmbunătățire a ei)	10% 30%
Seminar	<ul style="list-style-type: none"> Atitudinea pozitivă și participarea activă, creativă, la seminare (CS1) Complexitatea analizelor și corectitudinea traducerilor, din franceză în română, a diverselor tipuri de texte propuse pe parcursul semestrului, cu respectarea standardelor de calitate din punctul de vedere al registrelor de limbă (CG1, CG3, CG5). 	Evaluare pe parcurs: Observația sistematică Verificarea temelor (individuale sau realizate în colaborare) Evaluare finală: Probă scrisă, urmată de verificarea orală a gradului de îndeplinire a cerințelor în lucrarea scrisă. (2. traducerea unui text)	10% 30% 20%

 10.1. Standard minim de performanță evaluare la curs

- parcurgerea bibliografiei minimale, demonstrată prin capacitatea de a identifica particularitățile fiecărui registru de limbă în texte redactate în limba franceză;

10.2. Standard minim de performanță evaluare la activitatea aplicativă

- traducerea unui text cu respectarea în limba țintă a particularităților sociolingvistice din limba sursă.

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de aplicație
24.09.2024		

Data avizării	Semnătura responsabilului de program
25.09.2024	

Data avizării în departament	Semnătura directorului de departament
26.09.2024	

Data aprobării în Consiliul Facultății	Semnătura decanului
27.09.2024	